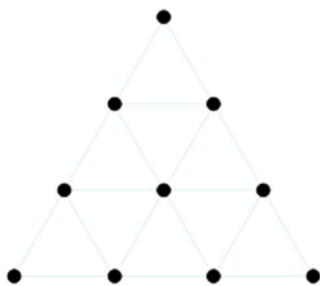

Tetraktys en getallenleer van Pythagoras

Verderop volgt een beschrijving vd getallenleer vlg Pythagoras zoals deze beschreven wordt op de website <https://geestkunde.net/pythagoras-getallenleer.shtml> . Het komt niet helemaal overeen met mijn uitleg, maar dat is maar net hoe het geïnterpreteerd wordt door de 'vertaler'. Mij sprak de versie in het boek van John West het meest aan.

Het verhaal dat ik vertelde en ook op Pythagoras gebaseerd is komt uit het boek: 'De tempel van de mens' van John West. Dit boek gaat over de oude Egyptische beschaving. De uitleg van de getallenleer van Pythagoras in dit boek is een interpretatie van 'De Lubicz' en andere denkers uit zijn tijd. De wereld begrijpen zoals wij hem ervaren m.b.v. deze getallenmystiek. In de Egyptische mythologie werden getallen gesymboliseerd door goden. Getallen zijn universele natuurwetten.

De tetraktys, de heilige vier, symbool voor het heelal

1. Bovenste punt is de monade waaruit alles voortkomt; de tien punten binnen de driehoek stellen de wereld der verschijnselen voor, de drie zijden zijn de slagbomen die dit scheiden van de Gedachtewereld
2. Bevat in zichzelf de sleutels tot de harmonie, die op haar beurt de schepping beheerst
3. $1 + 2 + 3 + 4 = 10$ het heilige getal, de mystieke decade
4. De Pythagoreïsche toonladder is hiervan afgeleid

Getal	Pythagoras (West)	som	Vorm
1	Eenheid/logos/absolute	1	Punt
2	Polariteit	2	lijn
3	Relatie	3	Driehoek
4	Materie	4	tetraeder
5	Worden (schepping)	3+2	Ster tetraeder
6	...in tijd en ruimte	4+2	oktaeder
7	Groei en harmonie	4+3 (geest en materie verenigd)	---
8	Dood en regeneratie	1+3+4	kubus
9	Alle mogelijkheden	2+3+4	enneagram
10	Terug naar 1 op hoger niveau	1+2+3+4	bol

Eén

De eenheid. Monade, het absolute, logos. De reden tot de schepping van het universum is en zal altijd een geheim blijven. Maar in Egypte beschouwde men dit als het enige onvermijdelijke mysterie, want afgezien van de oersplijting is alles in principe begrijpelijk.

Twee

Het absolute, de eenheid, schiep uit zichzelf meervoudigheid, de gepolariseerde energie, toen Eenheid zich van zichzelf bewust werd, zichzelf beschouwde.

1 wordt 2 en gelijktijdig 3, want $1+2=3$

Polariteit:

Man-vrouw, geest-materie, goed-kwaad, bewust-onbewust, licht-donker, actief-passief, Isis-Osiris, etc..

[Beeldhouwer \(mannelijk, actief\) vs. Steen \(vrouwelijk, passief\)](#)

Twee is statisch. In de wereld die door twee wordt beheerst kan nooit iets gebeuren. Maar twee is ook chaos, deling en de zondeval. De oersplijting roept reactie op:

Drie

Drie is het verzoeningsprincipe die de polen van de 'twee' bij elkaar brengt: liefde, begeerte, inspiratie, affiniteit, ...etc.

[Beeldhouwer \(mannelijk, actief\) vs. Steen \(vrouwelijk, passief\)](#) bij elkaar gebracht door [inspiratie](#) om van de steen een beeld te willen vormen.

Het worden is de derde kracht die automatisch het noodzakelijke ingebouwde en mysterieuze verzoenende principe oplevert.

1+2=3, de Drie-eenheid: Vader-Zoon-Heilige Geest, Osiris-Isis-Horus, Kether-Chockmah-Binah, Ratjas-Tamas-Sattva, Geest-lichaam-ziel, Brahma- Vishnu-Shiva, man-vrouw-kind

Ieder verschijnsel in de fysieke wereld vertegenwoordigt een evenwichtsmoment tussen positieve en negatieve krachten.

Drie laat zich slechts door het hart begrijpen en niet door het hoofd. Het is ervaren, maar niet rechtstreeks, je hebt de 'twee' nodig.

Begrip van het getal drie leidt tot aanvaarding van tegenstellingen. Heb uw vijand lief, want vereniging van de tegenstellingen kan leiden tot iets groters dan de som van de samenstellende onderdelen, bovendien kan een tegenpool inspirerend werken.

De mate waarin een mens Drie begrijpt is een tamelijk goede indicatie voor de mate waarin hij 'beschaafd' is ;-)

Vier

Met [Beeldhouwer \(mannelijk, actief\) vs. Steen \(vrouwelijk, passief\)](#) bij elkaar gebracht door [inspiratie](#) heb je nog geen [beeld](#)

Daarvoor zijn de vier elementen nodig: aarde, vuur water en lucht, niet letterlijk maar in overdrachtelijke zin:

Actief principe (vuur), ontvangend principe (water), transformerend principe (lucht) en vormgeving (aarde)

Ieder aspect van de oer dualiteit is zelf tweeslachtig, denk aan Yin-Yang symbool. De oer-splijting schept een tweevoudig antagonisme dat door het bewustzijn wordt verzoend.

Vier windstreken, jaargetijden, maanfasen, levensfasen, YHVH, 4 evangelisten, ..etc.

Stof of substantie is meer dan de som der delen bv natrium + chloride geeft zout. Het is een analogie van de absolute eenheid met zijn 3-voudig karakter.

Vijf

Om het idee van de stof te verklaren, van de substantie heeft men vier termen nodig, maar deze vier termen zijn niet toereikend om de schepping van de stof te verklaren.

De daad van $3+2=5$, de vereniging van het mannelijke en vrouwelijke

Met [Beeldhouwer \(mannelijk, actief\) vs. Steen \(vrouwelijk, passief\)](#) bij elkaar gebracht door [inspiratie](#) heb je nog geen [beeld](#), daarvoor moet het [beeld eerst gehouwen worden, \(tot stand gebracht worden\)](#).

Zes

Het beeld van de beeldhouwer bestaat pas als het gemanifesteerd is in ruimte en tijd: [het raam waarbinnen de daad zich voltrekt](#), dat is de zes, het getal van de wereld.

Tijd is een product van de schepping; in de niet gemanifesteerde wereld bestaat tijd niet. Dingen bestaan niet in de ruimte, maar *zijn* ruimte.

Zeven

Het worden zelf, de groei. De perfectie tot harmonie. Met dit getal kunnen we geen verband leggen met rechtstreekse ervaring, maar zeven is het getal van de harmonie.

Zeven stadia van voltooiing, zeven tonen in een harmonische toonladder, 7 scheppingsdagen, zeven chakra's

[7=3+4, vereniging van de geest met de materie. \(het product van de beeldhouwer, zijn geest uitgedrukt in de steen\)](#)

Zevende zodiac teken is Libra, de weegschaal, strevend naar harmonie en geregeerd door de planeet Venus, de godin vd schoonheid.

Acht

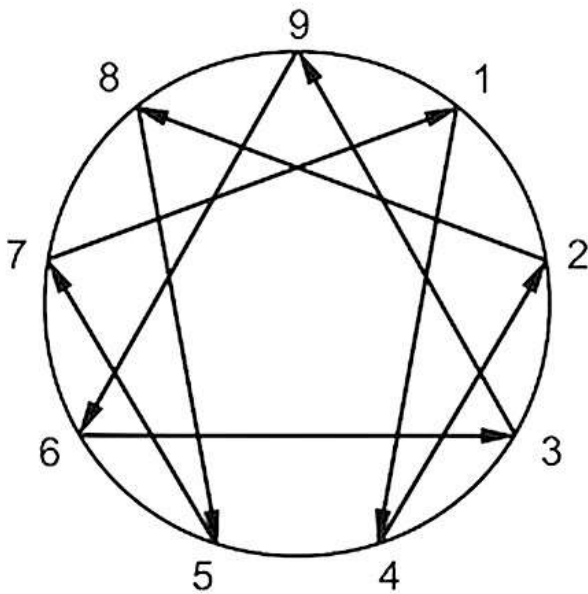
'Ik ben die ene die twee wordt, die vier wordt, die acht wordt en dan ben ik weer één'. Dood en hernieuwing. Scorpio, het achtste teken van de zodiac geregeerd door Pluto die hernieuwing wil door alles op z'n grondvesten te laten schudden: het octaaf van Mars, de oorlogsgod.

[Beeld van de beeldhouwer vergaat? of verliest z'n schoonheid of inspirerende werking op z'n omgeving??](#)

Negen

Het fysieke universum is in principe compleet in zeven termen: eenheid, polariteit, relatie en substantie, gemanifesteerd in onze wereld. Maar de volledige verwezenlijking van alle mogelijkheden vereist de uitwerking van alle mogelijkheden van alle combinaties van 2,3 en 4. Dit wordt in de twaalf tekens van de zodiac bereikt: 6x2 polariteiten, 3x4 elementen en 4x3 kruizen (vast, beweeglijk en cardinaal) die hun werking hebben in de twaalf huizen (levensgebieden) o.i.v. de planeten.

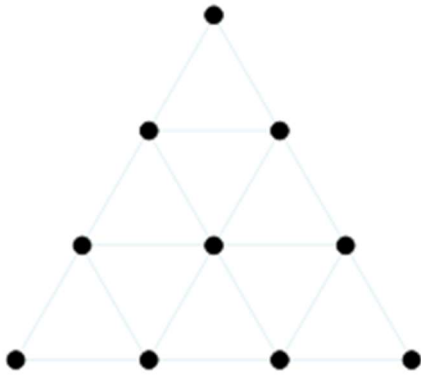
Het enneagram is een universeel symbool dat alle kennis en mogelijkheden bevat:

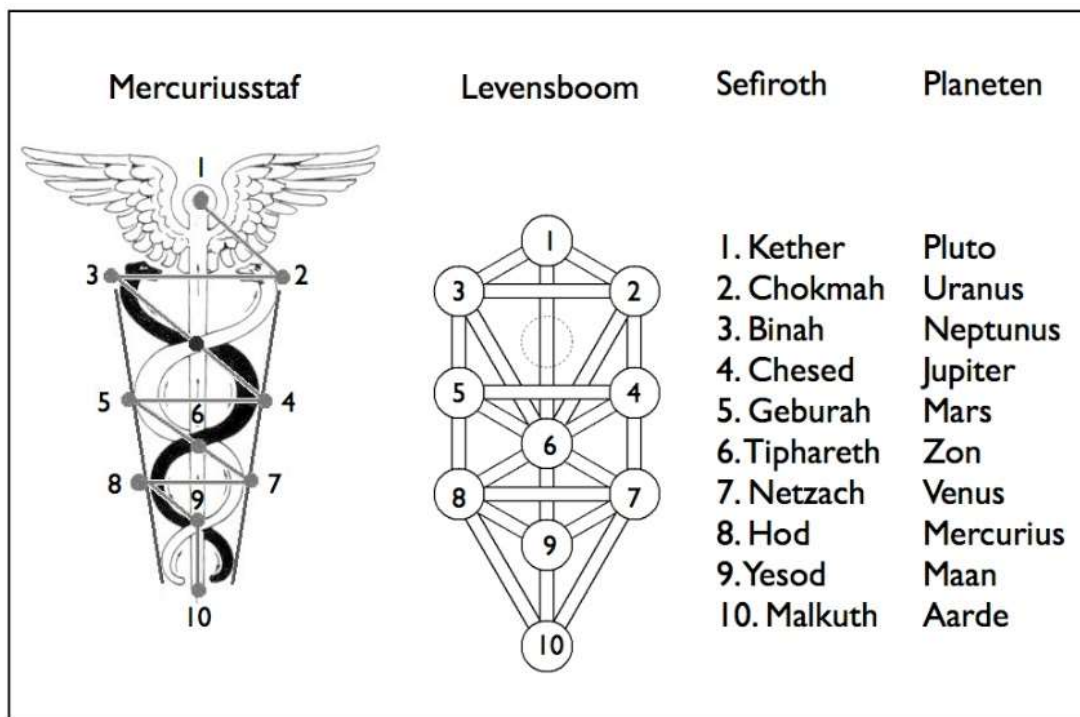
Tien

10=1, nieuw begin, op hoger niveau.

Afbeelding II : overeenkomsten tussen de mercuriusstaf, de levensboom, de sefiroth en de planeten

Tetraktys, Levensboom, astrologie en I Ching komen allemaal samen.

Het volgende is overgenomen van:

<https://geestkunde.net/pythagoras-getallenleer.shtml>

Pythagoras was een tijdgenoot van Boeddha, van het ontstaan van de Oepanishaden in India, van Confucius en Lao-tze, (Deutero)-Jesaja en Ezechiël en de pre-socratische filosofen (bij hen ging het om kosmologie).

Hij gaf zijn leer mondeling door. Wat wij daarover weten, is tot ons gekomen doordat anderen (o.a. Plato, Aristoteles) zijn woorden opschreven. Dat alles is ten slotte samengevat door de Romein Diogenes Laërtius, die in de 3e eeuw na Chr. een verzamelwerk over de Griekse filosofen schreef.

Pythagoras maakte vanaf zijn geboorte-eiland Samos studiereizen naar Mesopotamië en Egypte. Aangenomen wordt dat hij daar in aanraking kwam met de getallenleer zoals vermeld in het Boek Toth. Pythagoras sprak hier van 'kosmos' (Grieks: schoonheid, sierraad, lofzang, regelmaat, orde, wereldorde, heelal).

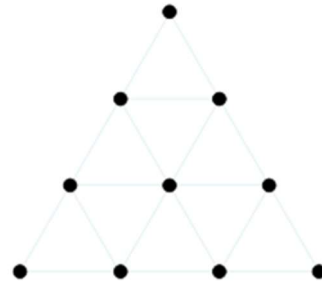
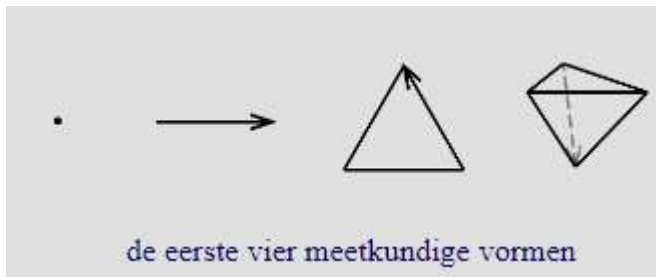
De schepping bestaat uit tegendelen die samenhangen met de even, vrouwelijke en oneven, mannelijke getallen (in overeenstemming met de begrippen jin en jang). De 1 doet zich weliswaar voor als een oneven getal, maar daar het de mogelijkheid in zich heeft zowel alle andere even- alsook alle oneven getallen te vormen, is de 2 het eerste even en 3 het eerste oneven getal.

- De getallen van 1 t/m 10 vertegenwoordigen ieder een bepaalde meetkundige vorm, die een uitbeelding is van hun diepere, geestelijke betekenis.

Het beginpunt is een rustend, op zichzelf staand punt (1) dat uit zichzelf in beweging komt, dat alle kanten op kan gaan en een rechte lijn vormt die uit een rij punten bestaat, die het beginpunt en het eindpunt met elkaar verbindt (2); de volgende beweging van dat zo gevormde eindpunt kan ook weer alle kanten op gaan, maar het leidende beginsel bij deze beweging is 'kosmos', orde, de eenvoudigste beweging, vandaar dat er een gezamenlijk oppervlak wordt gevormd in de vorm van een gelijkzijdige driehoek, die de eenvoudigste, ordelijkste driehoek is (3) met drie gelijke zijden en drie gelijke hoeken; (1, 2 en 3 vormen de stelling (1), de tegenstelling (2) en de bevestigende, door overleg naar verbinding strevende samenstelling (3); het zijn in deze volgorde de persoonlijkheidskenmerken het ingekeerde willen (1), het uitgekeerde voelen (2) en het uitgekeerde denken (3));

de volgende beweging van het punt gaat nu - weer op kosmische, ordelijke wijze - de ruimte in en vormt een lichaam als een ruimtelijke vorm met 4 van de eerder al gevormde gelijkzijdige driehoeken: de eenvoudigste en ordelijkste ruimtelijke vorm, het viervlak, de tetraëder (4); het is de eerste afgesloten ruimte, de eerste mogelijkheid van buitenwereld tegenover binnenwereld en daarmee van het persoonlijkheidskenmerk het ingekeerde waarnemen (4).

De eerste vier meetkundige vormen. Deze vormen hangen meetkundig met elkaar samen, zij vormen een levend geheel en hebben de mogelijkheid te veranderen en van de ene vorm in de andere over te gaan. Zij vormen samen de tetraktys of vierheid (zie hieronder).

Het getal 10 is het heilige getal, het symbool van harmonie en volmaaktheid, waarin alle eigenschappen tot ontplooiing zijn gekomen, dat de pythagoreeërs de tetraktys (vierheid) noemden. Het is de optelling van de vier eerste getallen: $1+2+3+4=10$, terwijl $1+0=1$, waardoor de 10 weer terugverwijst naar de 1 en daardoor naar het begin van een nieuwe kringloop, wat uitloopt op een eeuwige kringloop.

1, 2, 3, en 4 zijn de getallen met de eenvoudigste meetkundige vormen: de vier grondvormen punt, lijn, driehoek en tetraëder - zij vormen de tetraktys, de grondslag van alles in de kosmos.

De meetkundige vorm van de 10 punten vormt de gelijkzijdige driehoek, de volmaakte vorm in het platte vlak, met één punt, de 1, als de binnenkant in het midden en 9 punten, als de buitenkant daar omheen, de tetraktys: 1 plus 9 vormt 10 en vervolgens weer 1: het verbeeldt de eenheid (1) in verscheidenheid (9) en een zich eeuwig voortzettende beweging. Ook de 9 is net als 4 een getal dat

De schepping van de kosmos verloopt in drie fasen: eerst ontwikkelen zich uit 1 en 2 de andere getallen, dan uit de getallen de meetkundige vormen (punt, lijn, driehoek, tetraëder enz.; de meetkundige vormen zijn een uitdrukking van de eigenschappen van de getallen) en daaruit de vaste lichamen die in de schepping zichtbaar zijn. Voor Pythagoras bestaan getallen als werkelijke zelfstandigheden; het zijn krachten achter deze wereld en zijn godheden.

- In de stoffelijke schepping is alles vergankelijk en onderhevig aan een voortdurende kringloop, daarom moet er zich een vaststaande, goddelijke werkelijkheid achter bevinden die voor orde zorgt. Deze blijvende grondslag is van een meetkundige orde; de studie van de meetkunde (geometrie) is daarom noodzakelijk om de grens met het goddelijke te kunnen overschrijden.

Ook op natuurwetenschappers hadden Pythagoras' denkbeelden invloed. Zij zijn terug te vinden in Keplers boek 'Wereldharmonie' (1619) en bij Galileï in zijn uitspraak: "Het boek der natuur is geschreven in de taal der wiskunde, waarbij de letters uit driehoeken, cirkels en andere meetkundige figuren bestaan."

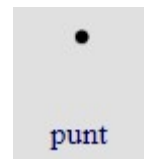
Getallenleer

[Inleiding: Pythagoras heeft zelf niets opgeschreven en wat we van hem weten, is door anderen tot ons gekomen, waardoor zijn leer verbrokken is geraakt. De beschrijving hieronder van het bewegende punt dat de tien meetkundige vormen - die bij de tien getallen horen - laat ontstaan, is daardoor vanaf punt 4 van mij (Freek?). De andere vormen komen alle in Pythagoras' gedachtengoed

voor, behalve de vorm van de 5, die echter wel op eenvoudige wijze uit de voorafgaande is af te leiden. Pythagoras verbindt wel de 4 met de tetraëder en de 8 met de kubus. Over de 5,6 en 7 heen moet de beschreven ontwikkeling vanaf de tetraëder op de kubus uitkomen.

Aangezien Pythagoras ervan uitging dat de krachten achter de getallen godheden waren, laat ik in het volgende het scheppende punt, de 1 - geheel in de geest van Pythagoras - optreden als een zelfstandig handelende persoon. Volgens Pythagoras ontstaat het ene beeld uit het andere. De ontwikkeling der getallen is een weg, die op de onderlinge betrekkingen der getallen is gegrondvest en die weg beschrijf ik op een meetkundig verantwoorde wijze voor de 5, de 6 en de 7, daarbij steeds in gedachten houdend wat wel van Pythagoras bekend is.]

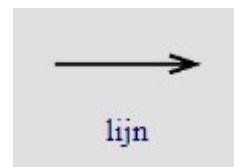
1. Eén. Het begin van de getallenrij en hun meetkundige vormen wordt voorgesteld door de éénheid, dat het beginpunt is, het uitgangspunt, de 'oorsprong' (etymologisch: 'eerste sprong') van de getallenrij. Dit punt bevat in aanleg alle eigenschappen, daar alle andere getallen door hun voortkomst uit 1 kunnen worden gevormd. Het punt, dat ondeelbaar is, is de eenvoudigste meetkundige vorm.

De één is de goddelijke, zelfstandige aanzet tot schepping van en leiding geven aan de kosmos, en tot schepping van de getallenorde die zich achter de zichtbare werkelijkheid van de schepping bevindt (de zelfstandige aanzet, geheel uit zichzelf, tot werkzaamheid en leiding geven, is een eigenschap van *het persoonlijkheidskenmerk het 'ingekeerde willen'* (zie aldaar in de woordenlijst): *het willen van zichzelf, het willen laten gelden van zichzelf, het willen verwerklijken van eigen gedachten, gevoelens en wilsbesluiten, waardoor de ingekeerd willende persoon op een gegeven ogenblik er toch mee naar buiten treedt;*

Overeenkomend met Pythagoras gaat ook de theoretische natuurkunde ervan uit, dat het heelal uit één punt, de 'singulariteit', is voortgekomen - dat beginpunt bevatte in aanleg het heelal. De oerknaltheorie is een pythagorische gedachte.

2. Twee. Als de één, het beginpunt, door te willen in beweging komt, als dat de 'eerste sprong' maakt (wat alzijdig, in iedere richting kan zijn, want er is vanuit één punt een bolvormige mogelijkheid van richtingen) wordt de rechte lijn gevormd (dit is de eerste 'dimensie', van Latijn 'di-mensio': af-meting).

Deze rechte lijn verbindt het beginpunt met het nieuwe, als tweede gevormde eindpunt: de twee, langs de eenvoudigste, kortste weg. (Er vindt steeds een vermenigvuldiging in een bepaalde richting vanuit het eerste punt plaats.) Deze lijn is de verbindingslijn.

De lijn verbindt de één met de 'ander' (etymologisch betekent het woord 'ander': tweede); de lijn vormt de verhouding met de ander, de mogelijkheid met de ander te zijn verbonden, er een gemeenschap, een relatie mee te vormen (gemeenschapsvorming is een eigenschap van het *persoonlijkheidskenmerk het 'uitgekeerde voelen'* (z.a.): *het streven naar een gevoelsband en saamhorigheid met anderen om zich heen*).

Uit deze wisselwerking tussen één: het punt, dat eindig, vormend en (t.o.v. 2) mannelijk is - en twee: dat het tegendeel is, dat de ruimte om zich heen heeft, oneindig, vormeloos en vrouwelijk - ontwikkelt zich de beweging die uiteindelijk de kosmos schept. De kosmos komt voort uit de wisselwerking tussen het mannelijke (1) en vrouwelijke (2).

De uiterlijke verschijningsvormen van de primaire geslachtskenmerken, de geslachtsorganen, geven in hun vorm de Romeinse cijfers I en II weer: het ene, mannelijke lid en de twee vrouwelijke schaamlippen. Het nut van hun vorm en de scheppingskracht van hun samenwerking, is een bevestiging van Pythagoras' getallenleer.

3. Drie. De volgende beweging van het punt is weer alzijdig, maar ook ordelijk en vormt de gelijkzijdige driehoek (in overeenstemming met de eigenschappen van de eerst gevormde lijn); dit is het eenvoudigste en meest evenwichtige vlak, de eenvoudigste en ordelijkste driehoek. Daardoor komt het scheppende, bewegende punt nu naast de lijn te staan (de tweede dimensie) en daardoor kan vanaf die nieuwe plaats die lijn nu vanuit een ander gezichtspunt of standpunt, vanaf een 'afstand' worden beschouwd: de drie (etymologisch hangt 'afstandelijk' samen met: vérstaand, verstandelijk).

Zo kan het derde punt - door de verbondenheid aan de beide eerste punten - streven naar de 'samenstelling' van de 'stelling' (het eerste punt) en de 'tegenstelling' (het tweede punt), door te zoeken naar een evenwichtige verbinding tussen het ene en het andere (dit is een eigenschap van het *persoonlijkheidskenmerk* het 'uitgekeerde denken' (z.a.); *dat verbindende, want redenerende denken is nodig om het streven naar zelfstandigheid van de één in overeenstemming te brengen met de gemeenschapszin van de twee*).

Pythagoras noemde de drie de 'logos', het verstand, de verzoening van tegenstellingen, het zoeken naar de vereniging van tegendelen. De 'logos', het bewustzijn, groeit door in de schepping ervaring op te doen en die te beoordelen door onderscheid te maken en die zo te verwerken (etymologisch betekent het Griekse 'logos': woord, taal, denken, verstand, spreken).

Juist door het bestaan van de twee, de tegendelen, kan de geest, de derde, 'onderscheid maken' tussen die twee en daardoor iets overdenken; de daardoor ontstane gedachte is een denkbeeld, dat als beeld een ruimtelijke vorm heeft en dat verwijst naar het volgende getal: vier.

4. Vier. De volgende beweging van het punt verlaat het platte vlak en gaat weer de ruimte in; maar de beweging is eerst naar 'beneden', naar 'binnen', naar het 'hart' - want de vier is een vrouwelijk getal - en het nieuwe punt komt daardoor op een plaats onder de gevormde driehoek. Zo ontstaat, in overeenstemming met de reeds gevormde gelijkzijdige driehoek in het platte vlak, de tetraëder (de derde dimensie), het viervlak, het eenvoudigste van de vijf regelmatige veelvlakken; de vorm heeft vier hoekpunten, daardoor: de vier.

[We verlaten nu het gebied van de vlakke meetkunde, de geometrie (zoals punt, lijn, driehoek), en gaan over naar het gebied van de ruimtelijke meetkunde, de stereometrie.]

Dit is de eerste en eenvoudigste, ruimtelijk meetkundige vorm; het is het eerste 'lichaam', de eerste mogelijkheid van 'inhoud', van binnenkant, van de beslotenheid van de eigen binnenwereld tegenover de buitenwereld (dit is het gebied van het 'ingekeerde waarnemen' (z.a.), het schouwen, het waarnemen van de inhouden, de vormen, van de gedachten en gevoelens, die leven in de eigen binnenwereld).

Pythagoras: De vier verzinnebeeldt de eerste ruimtelijke vorm en daarmee het scheppen, het vormgeven aan de natuur. De vier vervult de rol van de vervolmaker van de schepping, het wijst op

de 'ijverige werker' (de 'ambachtsman'), die wordt uitgebeeld door de 'dèmiourgos': de smid die de vormen smeedt in de nog vormeloze materie, want $1+2+3+4$ vormt 10, het volmaakte getal. (De vier is de verstoffelijking van kennis, denkbeelden en gevoelens die leven in de eigen binnenwereld: dit is een eigenschap van het persoonlijkheidskenmerk het 'ingekeerde waarnemen'.)

5. Vijf. De volgende beweging van het punt gaat naar de ruimte er tegenover, naar de overeenkomende plaats bóven de driehoek: dit is de beweging van 'beneden' naar 'boven' of van de 'binnen-' naar de 'buitenkant' (want de vijf is een mannelijk getal en daardoor op de wijde buitenwereld gericht). Daardoor wordt er evenwicht gebracht tussen binnen en buiten en daardoor kan de noodzakelijke band met de buitenwereld worden gevormd door de zintuiglijkheid, middels de 5 zintuigen, door het 'gevoel' als de zintuiglijke gewaarwording. *Die geeft de mogelijkheid zich eerst met de buitenwereld te verbinden en daarna de buitenwereld in zich op te nemen (de 6 en de 7).*

Zo ontstaat een zesvlak met 5 hoekpunten: de vijf.

[Opmerking: De boven beschreven ontwikkeling van meetkundige vormen i.v.m. de getallen 1 t/m 4, heb ik op de volgende wijze voortgezet i.v.m. de getallen 5, 6 en 7.

Pythagoras zelf heeft als regelmatige veelvlakken de tetraëder genoemd bij 4 en de kubus bij 8. Welke vormen hij bij de 5, 6 en 7 zag, is niet bekend. Uitgaande van de door hem toegepaste beginselen bij 1 t/m 4 en bij 8, zouden de tussenliggende vormen meetkundig kunnen worden geconstrueerd, als we maar binnen het gedachtengoed van Pythagoras blijven.

De tetraëder en de kubus waren aan hem bekend. De dodekaëder (later door Aristoteles ontdekt) en de ikosaëder zijn hier niet geschikt, waardoor de oktaëder overblijft. De oktaëder was bij de pythagoreeërs al bekend; die zal daarom bij de volgende redenering als tussenvorm worden gebruikt.

Wat de vorm voor de 5 betreft, is er geen regelmatig veelvlak met 5 hoekpunten. Het hierboven getoonde veelvlak voor de 5 is 'halfregelmatig', want het mist de in-, tussen- en omgeschreven bollen; maar wel zijn de ribben, hoeken en vlakken gelijk, zoals bij de vijf regelmatige veelvlakken en bovendien het is gevormd uit twee tetraëders, die zelf wel regelmatig zijn.

Dit 5-hoekige veelvlak wordt echter gekenmerkt door het noodzakelijke evenwicht tussen binnen en buiten, tussen de ingekeerde en uitgekeerde instelling. Dit vormt een evenwicht doordat het immers met twee tetraëders in spiegelbeeld (een symmetrie) is opgebouwd - en dat betekent daardoor ook de overgang van de eerste groep van vier getallen, de Tetraktys (de vierheid), naar de tweede groep, want de 5 is het midden tussen 1-4 en 6-9.

stertetraëder

De betekenis van de 5 is het punt van verandering ('verandering' is in de numerologie kenmerkend voor de 5), waar de eenvoud van de eerste groep getallen overgaat in de verdere ontwikkeling van de tweede groep. Doordat het een óvergangsvorm is, een tússenvorm, mist de vorm van de 5 de eigenschappen van de regelmatige veelvlakken.

Als de bovenste en onderste tetraëder echter halverwege naar elkaar toe worden bewogen en één er ook 60° wordt gedraaid, ontstaat de - in de ruimtelijke meetkunde wel bekende - 'ster-tetraëder'.

De stertetraëder is een ruimtelijke weergave van het hexagram en is daardoor een zinnebeeldige weergave van de vereniging van het mannelijke en vrouwelijke.

stertetraëder van boven gezien

Deze ruimtelijke vorm komt wat eigenschappen betreft namelijk overeen met de vorm van het hexagram in het platte vlak. Als de stertetraëder van boven, van onderen of opzij wordt bekeken, dan wordt, in het platte vlak, het hexagram zichtbaar: het belangrijkste zinnebeeld van de pythagoreeërs als de vereniging van het mannelijke en vrouwelijke, de oorzaak van het ontstaan van de schepping.

Hoewel de stertetraëder ook geen regelmatig veelvlak is, vallen de hoekpunten van de stertetraëder (grijs en groen in de afbeelding) samen met de hoekpunten van de kubus (rood), die wel een regelmatig veelvlak is: de stertetraëder past nauwkeurig in de kubus.

Ook gaan zes punten van de stertetraëder door de zes middelpunten van de vlakken van de kubus. Maar dat is ook het geval met de hoekpunten van de oktaëder(!): ook de hoekpunten van de oktaëder vallen samen met de middelpunten van de vlakken van de kubus.

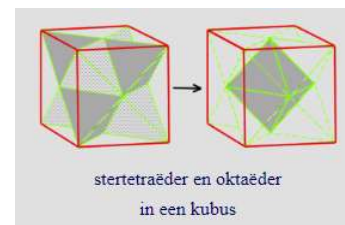
Met die punten in gedachten wordt zichtbaar, dat de 8 verbórgen vlakken in de stertetraëder de vlakken zijn van het vólgende regelmatige veelvlak: de oktaëder(!).

stertetraëder en oktaëder

in een kubus

De oktaëder (met 6 hoekpunten en daarmee de zes) is a.h.w. in de stertetraëder (de 5) verborgen - de oktaëder is de onzichtbare binnenkant van de stertetraëder.

Het vólgende veelvlak, de oktaëder, de meetkundige weergave van het volgende getal, de 6, past ook weer nauwkeurig in de kubus, de vorm waar deze ontwikkeling van meetkundige vormen ten slotte in uit moet monden.

Er mag worden gesteld dat deze meetkundige behandeling van het getal 5 als overgang naar het getal 6, middels het vijfvlak, de stertetraëder en de kubus, in overeenstemming is met het gedachtengoed van Pythagoras. Het is een pythagorische redenering.

Er is zo een samenhangende ontwikkeling van de meetkundige vormen van de getallen 4, 5 en 6, die loopt van de tetraëder over de stertetraëder naar de oktaëder. Met andere woorden: vanuit de tetraëder kan op natuurlijke wijze middels de stertetraëder de oktaëder worden gevormd.

Dit is een ingewikkelde redenering om de overgang van de eerste naar de tweede groep te beschrijven. Einde opmerking]

Pythagoras noemde het getal vijf de eigenschappen van de voorwerpen in de natuur, zoals de kleuren. De 5 is 2+3: de vereniging van het vrouwelijke (2) en mannelijke (3) (ook weer de betekenis van het hexagram: de vereniging van tegendelen), en wijst daardoor op het huwelijk als het

geslachtsleven, op de zintuiglijke beleving van elkaar (het richten van de aandacht op de buitenwereld om ervaring op te doen en zich daar te kunnen bewegen, is een eigenschap van het persoonlijkheidskenmerk het 'uitgekeerde waarnemen' (z.a.)).

6. Zes. Door de uitgekeerde, naar buiten gerichte beweging van de 5 (het uitgekeerde waarnemen) dreigt zelfverlies in de buitenwereld, doordat aandacht en toewijding onwillekeurig door de wereld naar buiten worden getrokken. Om zich daartegen te beschermen, bij zichzelf te kunnen blijven en zo met de buitenwereld in evenwicht te komen, is de volgende beweging van het punt naar zichzelf gericht, d.w.z. naar binnen, naar beneden (want de zes is een vrouwelijk getal), naar de binnenwereld van de 'ziel' (Pythagoras noemde 6: de ziel).

Door die benedenwaarts gerichte beweging wordt vanaf de top een nieuwe ribbe gevormd. Daardoor krijgt de eerst gevormde gronddriehoek, de gelijkzijdige driehoek van de tetraëder, de daarop volgende, eenvoudigste vorm: een vierkant, een gelijkzijdige vierhoek en zo ontstaat de oktaëder, het regelmatige achthoek met zes hoekpunten: de zes.

(Dit is een eenvoudige redenering om de overgang van de eerste naar de tweede groep te beschrijven.)

Door de buitenwereld in zichzelf, in de ziel, gevoelsmatig te beleven, wordt het zelfgevoel als het gemoed gewekt. Het gevoel dat bij 5 eerst de zintuiglijke gewaarwording was, kan nu tot een gevoel als gemoedstoestand worden, de gemoedsaandoening, het gevoel als innerlijke ontroering voor wat er in de buitenwereld gebeurt (*dit innerlijke doorvoelen en persoonlijk beleven van de buitenwereld is een eigenschap van het persoonlijkheidskenmerk het 'ingekeerde voelen' (z.a.)*). De zes verbeeldt daardoor het huwelijk als het zoeken naar een gééstelijke band, naar harmonie door het streven naar gevoelsmatige overeenstemming met de ander in de naaste omgeving.

Pythagoras noemde de zes het leven, de ziel. De $6=1+2+3$, dat is: de ontkieming van het leven van plant, dier en mens (1), de tussen de mens en God heen en weer gaande en verbindende geleidegeest (de 'daimonion', 2) en daardoor de verbinding met het goddelijke (3).

[Waar de 5 nog een zintuiglijke verbondenheid is - twee tetraëders (4, stoffelijkheid) op elkaar - is er bij de 6 een innerlijke, geestelijke verbondenheid bij gekomen: twee pyramides op elkaar. Het Griekse 'pyramide' betekent: 'pyra mi dai': geef mij vuur, geef mij inzicht, m.a.w. geef mij geest.]

7. Zeven. Om vervolgens zichzelf te beschermen tegen een te grote gemoedsbeweging van de zes en bij zichzelf te kunnen blijven, wordt het denken aangezet te zoeken naar de begripsmatige betekenis van de ervaring die tot die gemoedsbeweging (6) heeft geleid, om zo ook het innerlijke evenwicht te bewaren.

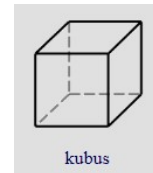
Door deze innerlijke zoektocht wordt de levensbeschouwing gevormd, waarbij begripsmatig naar de betekenis van de ervaring en naar de kern van zichzelf - die de ervaring opdoet - wordt gezocht: welke betekenis heeft deze ervaring voor mij, de persoon, de menselijke geest? Daardoor komt de naar binnen gerichte beweging van het punt nu terecht in het middelpunt van het regelmatige achthoek; het zevende punt: de zeven.

[Zie voor de oorzaak van deze zevende, op het midden gerichte beweging, Pythagoras' 'Wet van het Ritme van Veranderingen' hier beneden: volgens Pythagoras voltrekken alle veranderingen in de natuur zich in 6 stappen; de 7e stap brengt de terugkeer naar het uitgangspunt(!). De Chinese I Tjing gaat van hetzelfde beginsel uit: het hexagram heeft 6 treden, na de zesde begint de beweging weer bij de eerste.

Het blijkt dat de oktaëder op zinnvolle en meetkundig verantwoorde wijze kan worden gebruikt om de overgang van de eerste naar de tweede groep te beschrijven.]

Pythagoras noemde de zeven: het denken, het verstand, het pythagorische licht. De zeven was een heilig getal en werd voorgesteld door de godin Athena, die geboren werd uit het hoofd van de oppergod Zeus, wat daardoor een zinnebeeld is voor het filosofische denken. *De zeven gaat over magie, over het inzicht in de betekenis van geboorte en dood (de overdenking van levensvragen is een eigenschap van het persoonlijkheidskenmerk het 'ingekeerde denken' (z.a.); door de ingekeerde, op de persoon gerichte instelling heeft dit denken vrouwelijke trekken, vandaar de godin Athena als zinnebeeld; maar ook Sophïa, Grieks voor 'wijsheid', was een godin.)*

8. Acht. De door het denken in dat middelpunt gevormde gedachte zet vervolgens aan tot de daad, tot een handeling. Het denken zet de wilskracht aan tot werkzaam worden in de buitenwereld om vanuit die gedachte daar handelend op te treden - om de gedachte te verwerkelijken en zich zo in de buitenwereld een plaats te verwerven tussen de anderen.

Daardoor ontstaat - weer door de alzijdige beweging (een herhaling van de 1) die vanuit het middelpunt in de kern van de oktaëder naar buiten toe mogelijk is - de kubus. Deze ontstaat binnen de oktaëder doordat de middens van de acht zijvlakken de eerste plaatsen zijn waar de alzijdige beweging vanuit het middelpunt in de vorm van een bol naar buiten toe de zijvlakken raakt: die raakpunten vormen vervolgens de hoekpunten van een kubus binnen de oktaëder. De kubus is de hexaëder, het regelmatige zesvlak met acht hoekpunten: de acht.

(De kubus en de oktaëder hangen met elkaar samen, doordat de zijvlakmiddelpunten van de kubus een oktaëder vormen en omgekeerd de zijvlakmiddelpunten van de oktaëder een kubus. Doordat de oktaëder in de kubus past en omgekeerd de oktaëder in de kubus is het - vanuit de kubus (8) terugredenerend - niet ongepast, dat bij de 6 van de oktaëder gebruik is gemaakt.)

Pythagoras verbond de acht met de kubus, de aarde, de buitenwereld; de 8 is volgens hem het ingrijpen in de wereld omwille van de gerechtigheid (het handelend op willen treden in de buitenwereld om daar een sturende, leidende invloed uit te oefenen in de gemeenschap vanuit een gedachte, is een eigenschap van het persoonlijkheidskenmerk het 'uitgekeerde willen' (z.a.)).

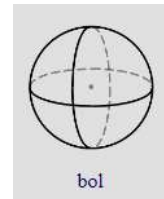
9. Negen. De acht persoonlijkheidskenmerken zijn nu alle in beweging gekomen en daardoor komt vervolgens ook de kern van de zo gevormde kubus tot leven, het middelpunt dat alle hoekpunten met elkaar verbindt en zo van de persoonlijkheid een evenwichtig geheel maakt, weer een eenheid maakt. De negen betekent de voltooiing van de ontwikkeling van de getallen van 1 t/m 8 tot de terugkeer naar de kern, het ene middelpunt van alle 8, het middelpunt van de kubus.

De negen verbeeldde bij Pythagoras de volgroeiende geest (dit is een eigenschap van het persoonlijkheidskenmerk het 'innerlijke evenwicht' (z.a.)).

10. Tien. Als deze voltooide, vervolmaakte persoon naar buiten treedt, ontstaat ten slotte de éénheid van de persoon met andere personen in de omgeving, de wisselwerking tussen binnen en buiten, tussen binnen- en buitenwereld; maar nu (vergeleken met de 5) op een bewuste en beheerste, geestelijke wijze: dit wordt weergegeven door de omgeschreven bol (die bij de meetkundige vorm van de 5 nog niet mogelijk was). Deze bol gaat door de acht hoekpunten heen en heeft het negende punt als middelpunt: *de evenwichtige eenheid van de persoon met de omgeving.*

[Volgens Plato (Timaios) is de bol de vorm die in zichzelf alle andere vormen bevat.]

Het is deze eenheid met de omgeving die de ontwikkeling van de persoon, de menselijke geest weer terugbrengt tot de oorspronkelijke, geestelijke toestand, waarin die als punt uit de algeest is gevormd door de liefdevolle verdichting ervan. In deze toestand wordt de betekenis van Pythagoras' Wet van Harmonie beseft (zie hieronder), het inzicht dat alles in de gehele schepping uit de één (1), uit één bron is voortgekomen, waardoor in wezen allen en alles daarmee een eenheid blijven vormen.

De meest evenwichtige toestand waarin de menselijke geest kan verkeren is die, waarin de aandacht voor de buitenwereld in overeenstemming is met de aandacht voor de even belangrijke inhouden van de eigen binnenwereld. De ingekeerde en uitgekeerde instelling zijn dan in evenwicht met elkaar.

bol in kubus

In aansluiting op de rij meetkundige figuren die een uitdrukking zijn van de geestelijke betekenis van de eerste negen getallen, komt deze geestestoestand tot uiting in de kubus met een 'tussengeschreven bol', waarbij de bol de middelpunten van de ribben van de kubus raakt. Deze bol bevindt zich tussen de ingeschreven bol (raakt de middelpunten van de vlakken) en omgeschreven bol (gaat door de acht hoekpunten) in.

\Naar aanleiding van bovenstaande kan worden vastgesteld, dat de getallenleer van Pythagoras - en daarmee de geestelijke betekenis die aan de getallen kan worden toegekend - een meetkundig, wiskundige samenhang vertoont.

De tetractys is een symbool uit de oudheid, dat aan de basis ligt van Pythagoras' (ca. 572 - ca. 500) filosofie in de door hem gestichte school. Het zou zijn uitgevonden door Pythagoras zelf[1] en wordt gevormd door tien punten die een driehoek vormen (zie afbeelding 1). De basis is één cijfer, gevolgd door twee, drie en vier cijfers. Die waren voor de pythagoreeërs belangrijk. Eén is de punt, twee de lijn, drie het vlak en vier het meest eenvoudige lichaam. Van deze getallen leidde men tevens de octaaf (2:1), de vijfde (3:2) en de vierde (4:3) van af.[2] Als één, twee, drie en vier bij elkaar worden opgeteld, dan krijgt men weer tien. Pythagoras beschouwde dit als het perfecte getal, terwijl de tetractys een goddelijke entiteit was.[3]

